

Fonetiek en psycholinguïstiek (D013680)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 4.0 **Studietijd 120 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2025-2026

A (semester 1) Nederlands Gent

Lesgevers in academiejaar 2025-2026

D'haeseleer, Evelien	GE37	Verantwoordelijk lesgever
Leyns, Clara	GE37	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2025-2026

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Science in de logopedische en audiologische wetenschappen(afstudeerrichting audiologie)	4	A
Bachelor of Science in de logopedische en audiologische wetenschappen(afstudeerrichting logopedie)	4	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Fonetiek, psycholinguïstiek, gehoor, spraak, taal, taalontwikkeling, fonetisch schrift, ademhaling, articulatie, stem

Situering

Dit opleidingsonderdeel met twee luiken (Psycholinguïstiek en Fonetiek) bezorgt de student een veelomvattend denkkader voor verschijnselen uit de communicatiepathologie om later als logopedist, audioloog of onderzoeker op deze terreinen te functioneren. Dit opleidingsonderdeel is opzettelijk vroeg binnen het volledige curriculum gesitueerd. Er zal immers impliciet of expliciet naar de behandelde topics verwezen worden in andere lessen over spraakstoornissen, stem- en spraakbeheersing, taalontwikkelingsstoornissen, stemstoornissen, neurolinguïstiek en rehabilitatieve audiologie.

Inhoud

1. Psycholinguïstiek
  - 1.1. Definitie van communicatie in de context van communicatiepathologie
  - 1.2. Modellen voor spraakverstaan en visuele woordherkenning
  - 1.3. Modellen voor spreken
  - 1.5. Experimentele evidentie en beschouwingen rond elk van de theoretische concepten met de pathologie en de spraak-taalontwikkeling in het achterhoofd
2. Fonetiek
  - 2.1. Indeling, productiewijze en fonetische transcriptie van spraakklanken
  - 2.2. Ademhaling voor spraak
  - 2.3. Glottale verschijnselen en stemgeving
  - 2.4. Supraglottale verschijnselen en articulatie
  - 2.5. Perceptuele verschijnselen en akoestiek van de spraak

Begincompetenties

Geen bijzondere inhoudelijke vereisten

Eindcompetenties

- 1 Inzicht hebben in de theoretische modellen over spraak- en taalproductie, -perceptie en -comprehensie, deze kunnen toepassen en koppelen aan de veelheid van mogelijke afwijkingen en hun pathogenese.

- 2 Fonetiek als instrument gebruiken voor het toekomstig beroep.
- 3 Fonetisch transcriberen in IPA.
- 4 Spectrogrammen en spectra aanmaken en interpreteren m.b.v. akoestisch-fonetische software zoals Praat (www.praat.org)

- 5 De klankinventaris van het Nederlands articulatorisch-fonetisch en akoestisch fonetisch indelen.
- 6 De akoestiek van stem en spraak beschrijven en toepassen op pathologie.
- 7 Psycholinguïstiek als instrument gebruiken voor zijn/haar toekomstig beroep.

- 8 Aspecten van casussen en praktijksituaties herformuleren in termen van psycholinguïstische modellen.
- 9 Psycholinguïstische experimenten verklaren en relateren aan normale en/of pathologische verschijnselen in spraak en taal.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Audiovisuele opgaven/demonstraties beschikbaar op het elektronisch leerplatform
 Ufora voor zelfstandig inoefenen van
 -fonetische transcripties in IPA
 -gebruik van akoestisch-fonetische software

Studiemateriaal

Type: Syllabus
 Naam: Syllabus ACCO
 Richtprijs: € 10
 Optioneel: nee

Referenties

1. Rietveld, T. & Van Heuven, V. J. (2001). Algemene Fonetiek. Bussum: Coutinho. ISBN 9062832784.
2. <http://www.uiowa.edu/~acadtech/phonetics/english/frameset.html>
3. <http://www.speechandhearing.net/>

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

1. Vragen over de leerstof kunnen bij het begin van elke les worden gesteld of na afspraak met de docent.
2. Interactieve ondersteuning via Minerva (forum)

Evaluatiemomenten

periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Schriftelijk examen met open en/of gesloten (meerkeuze-) vragen.

Eindscoreberekening

Bij meerkeuzevragen wordt hogere cesuur toegepast.
Schriftelijk examen vertegenwoordigt 100% van de eindscore.